

100
MT

FACTS

L-Aġenzija Ewropea għas-Saħħa u s-Sigurtà fuq il-post tax-Xogħol

IL-LEĠJONELLA U L-MARDA TAL-LEĠJONELLA: POLITIKI EWROPEJ U PRATTIKI TAĠBA

Il-marda tal-leġjonella hi forma ta' pneumonja kkawżata mill-batterju *Legionella pneumophila* u batterji relatati. Forma inqas severa tal-marda hi infezzjoni respiratorja msejja deni ta' Pontiac. Normalment, il-marda tal-leġjonella tittiehed permezz tat-teħid man-nifs ta' qtar żgħar tal-ilma (aerosols), ikkontaminati bil-*Legionella*. Madankollu, ħafna nies esposti għal-*Legionella* ma jimirdux u t-tixrid tal-marda minn persuna għall-oħra ma ġiex iddokumentat. Xi nies huma f'riskju akbar li jieħdu l-marda tal-leġjonella, eż. dawk li għandhom iktar minn 45 sena, dawk li jpejpu, dawk li jixorbu ħafna, nies li jbatu minn mard respiratorju kroniku jew mard fil-kliewi, u persuni b'immunosoppressjoni.

Il-marda tal-leġjonella ma taffettwax biss lill-pubbliku ġenerali, eż. vjaġġaturi li joqogħdu f'lukandi, iżda wkoll lill-ħaddiema, b'mod speċjali teknici tal-manutenzjoni tas-sistemi tal-arja kkundizzjonata jew tal-provvista tal-ilma. Hemm evidenza li ħaddiema f'postijiet fejn hemm il-preżenza ta' magni tan-nida, dentisti, ħaddiema ta' installazzjonijiet tal-gass u ż-żejt fuq il-baħar, welders, ħassjela tal-karozzi, ħaddiema tal-minjieri, ħaddiema fil-kura tas-saħħa, ħaddiema f'impjanti industrijali tat-trattament tad-drenaġġ f'industriji differenti, eż. imtiehen tal-polpa u tal-karti, jistgħu jkunu esposti wkoll għal-*Legionella*.

Fl-Ewropa, twaqqaf netwerk (EWGLI) biex itejjeb l-għarfien dwar l-aspetti epidemjoloġiċi u mikrobijoloġiċi tal-marda tal-leġjonella, iżda f'it ikkunsidra r-riskju okkupazzjonali. Dan ifisser li hemm nuqqas ta' dejta affidabbli dwar il-marda tal-leġjonella f'ambjenti tax-xogħol. Fl-1 ta' April 2010, in-netwerk EWGLI ġie ttrasferit għaċ-Ċentru Ewropew għall-Kontroll tal-Mard u ismu nbidel għal Netwerk Ewropew ta' Sorveljanza tal-Marda tal-Leġjonella (ELDSNet).

Kundizzjonijiet għat-tkabbir tal-*Legionella*

- Temperaturi tal-ilma ta' bejn 20 °C u 45 °C
- Staġnar jew f'it tibdil tal-ilma
- Koncentrazzjoni qawwija ta' mikrobi, inkluż algii, amoebae, ħama u batterji oħra
- Preżenza ta' biofilm, ġebbla, sediment, ħama, sadid jew materji organiċi oħra
- Materjali tal-mogħdijiet tal-ilma ddegradati, bħal fittings tal-gomma, li jistgħu jipprovdu nutrijenti għat-tkabbir tal-batterji

Sistemi ta' riskju għall-espożizzjoni għal-*Legionella*

- Sistemi tal-ilma li jinkorporaw cooling tower
- Sistemi tal-ilma li jinkorporaw kondensatur evaporattiv
- Sistemi tal-ilma kiesaħ u sħun
- Spa pools (magħrufin ukoll bħala "whirlpool baths", "hot tubs" jew "spa baths")
- Umidifikaturi u sistemi li jaqilbu l-ilma fi fwar
- Pajpijiet tal-ilma għal sigġijiet dentali
- Għadajjar tal-arjazzjoni f'impjanti ta' trattament bijoloġiku u impjanti industrijali għat-trattament tad-drenaġġ
- Magni tal-ħasil bl-ilma bi pressjoni għolja

- Impjanti u sistemi oħra li fihom l-ilma u li mistenni jaqbeż temperatura ta' 20 °C u li jistgħu jirrilaxxaw sprej jew aerosol
- It-tindif u l-manutenzjoni tas-sistemi msemmija hawn fuq huma assoċjati mar-riskju ta' espożizzjoni għal-*Legionella*.

Kontroll tar-riskju tal-*Legionella*

Ir-riskju minn espożizzjoni għal-*Legionella* huma normalment ikkontrollati b'miżuri li jipprevjenu l-proliferazzjoni tal-batterji fis-sistema, u billi titnaqqas l-espożizzjoni għall-qtar tal-ilma u l-aerosol. Il-prekawzjonijiet jinkludu:

- il-kontroll tar-rilaxx ta' sprejs tal-ilma;
- jiġu evitati temperaturi tal-ilma bejn l-20 °C u l-45 °C;
- jiġi evitat l-istaġnar tal-ilma li jista' jinkoraġġixxi t-tkabbir tal-biofilm;
- jiġi evitat l-użu ta' materjali li jzommu l-batterji u mikro-organizmi oħra jew li jipprovdu nutrijenti għat-tkabbir tal-mikrobi;
- iż-żamma tal-indafa fis-sistema u fl-ilma ta' ġo fiha.

Bħala l-aħħar rimedju, il-persunal tal-manutenzjoni jista' jkollu bżonn juża tagħmir ta' protezzjoni personali (bħal respiraturi).

Rapport tal-EU-OSHA: Il-*Legionella* u l-marda tal-leġjonella: ħarsa lejn il-politika

Ir-rapport jirrappreżenta l-qafas regolatorju dwar il-*Legionella* u l-marda tal-leġjonella fl-Unjoni Ewropea, fl-Istati Membri tal-UE u f'pajjiżi mhux fl-UE, flimkien ma' dokumenti normattivi oħrajn relatati mal-applikazzjoni prattika ta' din il-leġiżlazzjoni (standards, linji gwida, eċċ.). Ir-rapport jiġbor ukoll fil-qosor il-politiki ta' organizzazzjonijiet internazzjonali, bħall-WHO jew l-ISO, u ta' korpi ta' standardizzazzjoni bħas-CEN.

Fuq livell nazzjonali, kważi l-pajjiżi Ewropej kollha adottaw politiki ta' saħħa pubblika kontra l-*Legionella*, waqt li f'it minnhom isemmuha bħala kwistjoni speċjali fil-leġiżlazzjoni tagħhom dwar l-OHS tagħhom. F'ħafna pajjiżi tal-UE, ir-riskju okkupazzjonali mill-*Legionella* huma koperti b'liġijiet, digriet, eċċ., ibbażati fuq id-Direttiva 2000/54/KE dwar il-protezzjoni tal-ħaddiema minn riskji relatati ma' l-espożizzjoni għal aġenti bijoloġiċi fuq il-post tax-xogħol.

Il-ġestjoni tar-riskju tal-*Legionella* fuq il-vapuri

It-tifqigħat tal-*Legionella* ġew assoċjati mal-vapuri, u s-sistemi tal-ilma abbord huma fattur ta' riskju. L-Ispettor tat-Trasport u tal-Ġestjoni tal-Ilma tal-Pajjiżi l-Baxxi (Inspectie Verkeer en Waterstaat) ipproduċa gwida dwar il-ġestjoni ta' dawn ir-riskji. Informazzjoni dwar il-prevenzjoni tal-*Legionella* fis-sistemi tal-ilma hija pprezentata fil-kuntest ta' dawk użati fuq il-vapuri. Hi mogħtija wkoll informazzjoni dwar l-awtoritajiet għall-infurzar ta' tipi differenti ta' vapuri, u dwar l-analiżi tar-riskju u l-pjani ta' ġestjoni tal-*Legionella*.

Tnaqqis tar-riskju tal-*Legionella* f'impjant farmaċewtiku Ungeriz

L-impjant farmaċewtiku Ungeriz hu parti minn grupp farmaċewtiku dinji. Fi Franza, fejn hemm il-kwartieri ġenerali tal-grupp, il-kwistjonijiet relatati mal-*Legionella* huma rregolati b'leġiżlazzjoni

nazzjonali b'dispożizzjonijiet iktar stretti minn dawk fl-Ungerija. Il-kumpanija ddeċidiet li tapplika wkoll id-dispożizzjonijiet Franċiżi rigward il-*Legionella* għall-impjant tagħha fl-Ungerija. Il-monitoraġġ tal-*Legionella* kixef postijiet ta' riskju għoli fis-sistema taċ-ċirkolazzjoni tal-ilma sħun. Il-kumpanija nadfet is-sistema tal-pajpijiet u introduċiet trattament regolari ta' heat shock. Il-kumpanija stabbilixxiet ukoll pjan ġdid ta' ġestjoni tal-ilma tal-kumpanija, inkluż l-ilma għat-tkessiħ. L-approċċ standard tal-kumpanija għen biex jiġi indirizzat ir-riskju tal-*Legionella* u s'issa impedixxa l-mard.

Ingassa magħluqa mohbija fis-sistema taċ-ċirkolazzjoni tal-ilma sħun li tat lok għat-tkabbir tal-*Legionella* — Sors: OMF1

Programm ta' sorveljanza tas-saħħa ambjentali għall-prevenzjoni tal-marda tal-*Legionella* waqt l-Olimpjadi ta' Atena tal-2004

Għall-Olimpjadi ta' Atena tal-2004, tnedja programm ta' sorveljanza tas-saħħa ambjentali. Fost ha fna attivitajiet oħra dan kien fih serje ta' spezzjonijiet għall-prevenzjoni tal-marda tal-*Legionella* f'sistemi tal-provvista tal-ilma, cooling towers u funtani dekorattivi. Ġew iddisinnjati rapporti standardizzati għall-ispezzjonijiet u giet żviluppata sistema ta' punteġġ għal valutazzjoni kwalitattiva. Spetturi tas-saħħa ambjentali ġew imħarrġa biex iwettqu spezzjonijiet konsistenti, standardizzati u teħid ta' kampjuni tal-ilma għal-*Legionella*. Linji gwida għall-prevenzjoni tal-marda tal-*Legionella* ġew ippubblikati u mqassma fost l-ispetturi u s-sidien tal-facilitajiet.

Valutazzjoni tar-riskju bħala għajnuna għall-prevenzjoni ta' kontaminazzjoni bil-*Legionella* f'ferroviji Taljani

Twaqqaf grupp ta' ħidma ta' speċjalisti minn ISPEL, Trenitalia u RFI biex jevalwa r-riskju minn espożizzjoni għal-*Legionella* għall-ħaddiema u l-passiġġieri fuq il-ferroviji. Ġew elaborati linji gwida *ad hoc* għall-valutazzjoni u l-ġestjoni tar-riskju bijologiku fil-ferroviji, skont il-liġi Taljana (DLgs 81/2008). Il-ħaddiema tal-ferroviji kollha ġew imħarrġa dwar ir-riskji mil-*Legionella*. Inħarġu "Linji Gwida għall-prevenzjoni u l-kontroll tal-kontaminazzjoni tal-*Legionella* spp. f'tankijiet tal-ilma tal-vaguni tal-ferrovija" speċifiċi għall-ħaddiema tal-ferroviji u l-ħaddiema fil-workshops tal-manutenzjoni, u b'mod partikolari għal dawk li jkollhom x'jaqsmu mal-provvista tal-ilma, iċ-ċirkuwiti idrawliċi, it-tindif u t-tiswija. Il-ħaddiema responsabbli għall-manutenzjoni u d-disinfettar tat-tankijiet, it-tiswija tas-sistema idrawlika u t-tindif tat-tankijiet tal-ilma, ingħataw apparat protettiv personali. Karti bid-dejta ta' sigurtà għall-prodotti kimiċi kollha, id-disinfettanti, id-deterġenti jew l-addittivi użati għat-tindif u d-disinfettar, ingħataw lill-utenti professjonali, flimkien ma' deskrizzjonijiet tal-proċeduri tal-kompiti tagħhom.

Sediment u trab fuq il-ġnub u fil-qiegħ tat-tank tal-ilma — Sors: ISPEL

Kontroll effettiv tal-*Legionella* fl-isptar akkademiku Saint-Luc, Brussell

L-isptar akkademiku Saint-Luc tal-Belġju (Cliniques Universitaires Saint-Luc) għandu esperjenza twila fil-prevenzjoni tat-tkabbir tal-*Legionella* fis-sistema tal-provvista tal-ilma sħun. Sa mill-1980, l-isptar installa u ttestja miżuri ta' kontroll differenti b'livelli varji ta' suċċess. Illum il-ġurnata jhaddem metodu ta' disinfezzar kimiku bl-użu ta' diossidu tal-kloru b'suċċess kbir. Il-*Legionella*, ma għadhiex tiġi intraċċata fl-ilma sħun. L-unità għad-dożaġġ awtomatiku għad-diossidu tal-kloru hija faċli biex tiġi installata u biex tinzamm. Il-koncentrazzjoni ta' diossidu tal-kloru tikkonforma mal-ħtiġijiet legali tal-keġlazzjoni kurrenti.

L-isptar akkademiku Saint-Luc — Sors: Cliniques Universitaires Saint-Luc

Għal aktar informazzjoni dwar il-politiki relatati mal-*Legionella*, jekk jogħġbok ikkonsulta r-rapport intitolat *Il-*Legionella* u l-marda tal-*Legionella*: ħarsa lejn il-politika* minn fuq:

http://osha.europa.eu/en/publications/literature_reviews/legionella-disease-policy-review.pdf/view

Din l-iskeda informattiva hija disponibbli b'24 lingwa minn fuq:

<http://osha.europa.eu/mt/publications/factsheets>

Aktar informazzjoni dwar il-valutazzjoni tar-riskju għal aġenti bijologiki hija disponibbli minn fuq:

<http://osha.europa.eu/en/publications/e-facts/efact53/view>

Għal aktar informazzjoni dwar il-prattika tajba biex tiġi kkontrollata l-*Legionella*, ara d-database tagħna ta' studji ta' każijiet, disponibbli minn fuq:

<http://osha.europa.eu/mt/practical-solutions/case-studies>

L-Aġenzija Ewropea għas-Saħħa u s-Sigurtà fuq il-Post tax-Xogħol

Gran Vía, 33, 48009 Bilbao, SPAIN

Tel. +34 944794360 • Faks +34 944794383

E-mail: information@osha.europa.eu

© L-Aġenzija Ewropea għas-Saħħa u s-Sigurtà fuq il-Post tax-Xogħol. Ir-riproduzzjoni hija awtorizzata sakemm ikun rikonoxxut is-sors. Printed in Belgium, 2011

Traduzzjoni pprovduta miċ-Centru ta' Traduzzjoni (CdT, Lussemburgu), bbażata fuq test originali bl-Ingliż.

<http://osha.europa.eu>

